

**Městys
Doudleby nad Orlicí
3 / 2009**

Z P R Á V Y

Vážení občané,

dostávají se Vám do rukou další zprávy, jsou trochu výjimečné, neboť vycházejí v době, kdy se připravujeme na oslavy 750 let od první písemné zmínky o Doudlebách.

Pro připomenutí několik údajů z historie a záznamů z kronik.

O Doudlebách se zmiňují dvě listiny Přemysla Otakara II. z 27. 7. 1259 v podobě přídomku neboli predikátu. Mezi svědky je na obou listinách uváděn Oldřich z Doudleb. Příslušníky tohoto rodu zaznamenávají listiny ještě na přelomu 14. a 15. století. Od 15. do poloviny 16. století se v držení Doudleb vystřídala řada různých šlechtických rodů.

V roce 1562 koupil Doudleby spolu s litickým panstvím Mikuláš z Bubna. Místo dosavadní tvrže nechal italskými umělci postavit půvabný renesanční zámek.

Původně zemědělská obec se výstavbou cukrovaru a zejména jeho přestavbou na textilní továrnu měnila složením svých obyvatel i jejich počtem. Růst obce i velký počet lidí z okolí dával možnost zaměstnání. Vznikaly nové obchody, otvíraly se hostince, na své si přicházeli četní řemeslníci.

Snad mi nebudete mít za zlé, když uvedu poučení z obecní kroniky:

Před 2. světovou válkou byla v Doudlebách nejen velká textilka a Charvátova lepenkárna, ale také 4 menší strojírny. Lidé mohli nakupovat v 10 obchodech se smíšeným a koloniálním zbožím, sloužili jim 4 řezníci a stejný počet pekařů, 2 cukráři. Pracovali zde 2 kováři, 2 koláři, 2 sedláři, své řemeslo provozovali 3 malíři a natěrači, byl zde klempíř i studnař, 4 truhlářství, 6 krejčích a 6 švadlen, 5 holičů. Doudleby nepostrádaly ani drogerii, prodejny textilu, modistku, obuvníky. Po tomto výčtu lehce uvěříte, že u nás bylo také 7 hostinců a dokonce i hotel. Aby byl výčet úplný, dodejme, že zde byl lékař, zubní technik a tři porodní asistentky.

Historii Doudleb tvořili všichni občané, rodáci i ti, kteří k nám postupně přicházeli: velcí hospodáři, rolníci na pár hektarech, domkáři, dělníci v továrních bytech, řemeslníci. Dokonce i voraři, kteří vázali na Orlici vory a splouvali s nimi až k Hamburku.

750. výročí

Cvičilo se v Sokole, hrálo se v ochotnickém divadelním spolku a hrála se i dobrá kopaná a později hokej.

Někteří z našich se dostali daleko za hranice, svého času do Rakous za sezónní práci, taky do Ameriky, jiní byli nejdál na mši svatě v Kostelci nad Orlicí, protože Doudleby neměly a nemají kostel. Zato máme židovskou synagogu z roku 1820.

Židovská obec měla svého rabína, obecní dům, školu i lázeň. Po velkém požáru v roce 1860 se však velká část židovských rodin odstěhovala.

Tak jako ve většině měst a obcí máme svoje padlé v obou světových válkách. Padli zbytečně za rakouskou monarchii, ti z druhé světové pak nikoli zbytečně za svou vlast na frontách ve Francii nebo Velké Británii, někteří zemřeli na popravištích nebo v koncentračních táborech. Čest jejich památce.

K letošnímu 750. výročí první písemné zmínky o Doudlebách nad Orlicí byla vydána publikace Historické obrázky, která zajímavě a přitažlivě zobrazuje život našich předků.

V programu, který je pro Vás připraven školskou a kulturní komisí a je přílohou těchto zpráv, si snad každý najde to, co ho potěší, pobaví a společně tak oslaví výjimečnou chvíli v životě naší obce.

A nyní mi dovoluňte, abych na závěr mého příspěvku popřál našemu městyši mnoho dalších úspěšných let v jeho rozvoji a spokojené lidi kolem nás.

Jiří Kaplan, starosta městyse

Na co se ještě můžeme těšit?

Ve dnech 27. a 28. června připravil pro naše občany pan Petr Dujka, syn paní Eleonory Dujkové roz. Bubna-Litic, majitelky zámku den otevřených dveří.

750. výročí

V neděli 6. září bude velký svátek fotbalového oddílu TJ Velešov, kdy utkáním staré gardy s týmem pražské AMFORY oslaví 100 let kopané v Doudlebách nad Orlicí.

Více se dozvíte v dalších našich Zprávách.

Následující víkend 11. 9. - 13. 9. 2009 si přijdou na své milovníci a obdivovatelé umění.

Bude se konat **DOUDLEBSKÝ PLENÉR**, neboli setkání a výstava výtvarníků – malířů z Čech, Moravy a Slovenska v roce oslav 750. výročí první písemné zmínky o Doudlebách nad Orlicí. Prodejní výstava zhotovených prací, do které se zapojí také žáci naší školy, bude probíhat v doudlebském zámku do konce sezóny.

Vítězové výtvarné soutěže DOUDLEBY OČIMA DĚTÍ

Kategorie do 6 let

1. místo **Vladimír Pešek**
2. místo **Patrik Korda**
3. místo **Marek Liška**

Kategorie 6 - 15 let

1. místo **Štěpán Látr, Luděk Čížinský a Jakub Slavík** - společné dílo
2. místo **Denisa Volfová**
Dominika Dubská
3. místo **Martin Šimon**

Oceněné práce můžete vidět za výlohou knihovny do 22. června. Některé jsou velmi originální, zvláště dort pětiletého V. Peška a výklopný model doudlebského nádraží od trojice žáků ze 4. třídy.

Ceny a malá odměna pro všechny čekají na tvůrce přímo v knihovně.

Helena Hájková, knihovnice

**O LETNÍCH PRÁZDNINÁCH OTEVŘENO POUZE
V PONDĚLÍ 9.00 – 12.00 13.00 - 17.30 hodin**

**Náboženská obec Církve československé husitské
v Kostelci nad Orlicí, místní obec Doudleby nad Orlicí,**

Husův sbor, farářka - administrátorka: Mgr. Alena Naimanová,

tel. 494 534 854 nebo 739 071 416, e-mail: naina@seznam.cz

Bohoslužby každou 1. a 3. neděli v měsíci v 10 hodin.

Bohoslužby v červnu: 21. 6. v 10 hodin

Bohoslužby o prázdninách: 5. 7. v 10 hodin se vzpomínkou na M.J.Husa

19. 7. v 10 hodin

2. 8. v 10 hodin

16. 8. v 10 hodin

Bližší informace na vývěsce u sboru.

Klub důchodců v Doudlebách nad Orlicí

Klub důchodců v Doudlebách nad Orlicí si připomněl na výroční členské schůzi 26. výročí od svého založení. O naší dlouholeté činnosti máme záznamy v pěti kronikách a věříme, že další kroniky budou stále přibývat. Máme tak o našich společných setkáních zaznamenáno mnoho vzpomínek. Vše je doloženo fotografiemi, a tak zůstávají dokumenty pro naše budoucí důchodce, protože stárneme všichni. V minulém období jsme se pravidelně scházeli každé úterý a čtvrtek. Slavili jsme Velikonoce, Den matek, Mikuláše, Vánoce, Silvestra. Také každé čtvrtletí slavíme s našimi seniory jejich kulatá a půlkulatá narozeninová výročí, za minulý rok jich bylo celkem 15. Při všech těchto setkáních nám členky samosprávy připravují malá občerstvení a různé doprovodné akce (květiny, dárky, básničky, písničky, anekdoty apod.). Náš klub má dlouholetý hezký vztah s vedením Základní školy a Mateřské školy Doudleby nad Orlicí. Přikládáme fotografii účinkujících dětí z MŠ pod vedením paní učitelky Ptáčkové. Velmi si toho vážíme.

Pravidelně 1x měsíčně nám v klubu promítá video doc. Jan Kaplan z různých zájezdů, a tak se virtuálně podíváme i do světa. Poznáváme však i místa v naší republice. Uskutečnili jsme autobusový zájezd na jižní Moravu, zúčastnili jsme se zájezdu do divadla v Pardubicích a do Vamberka jsme si zajeli na pořad Evy a Vaška.

Na naší bohaté činnosti se značně podílí Úřad městysu Doudleby n. O., především pan starosta, který bývá pravidelným účastníkem našich významných setkání a informuje nás o dění v naší obci. Děkujeme také pracovníkům úřadu městysu za vstřícnou spolupráci s Klubem důchodců.

Klub vytváří pro naše seniory optimální podmínky pro důstojné prožívání stáří. V mládí se žije sněním, ve stáří vzpomínáním. Každý den je jednou za život. Mládí nekoupíš, stáří neprodáš!

Marie Kopsová

Doudleby jako samosprávná obec

Obec byla nejnižším článkem nového správního uspořádání v českém království, vyšším byl okres a nejvyšším země. Organizační řešení správního uspořádání probíhalo do roku 1850, kdy nová správní organizace byla uvedena v život. V dalších letech docházelo k určitým úpravám zákona, nový zákon byl vydán v roce 1864. Doudleby se staly jednou z 81 obcí politického okresu Rychnov nad Kněžnou a jednou z 37 obcí soudního okresu Kostelec nad Orlicí. Tato čísla se ovšem později měnila. Vyhnánov a Příkazy byly jako osady přičleněny k Doudlebám, slovy dobového dokumentu „přikatastrovány“.

Správní agendu obcí měly vést a řídit dva povinné správní orgány obce – obecní výbor (později obecní zastupitelstvo), volený na 3 roky, jehož schůze byly veřejné, což další úprava zrušila, a obecní představenstvo (obecní rada), volené z členů výboru. Tvořil je představený (starosta) a alespoň dva radní s poradním hlasem. Prvním představeným byl v Doudlebách Jan Lenoš z Mnichovství, který byl před tím rychtářem a byl tak veden až do roku 1850. Ve funkci působil do roku 1857, po něm do roku 1860 mlynář F. Suchánek. Můžeme předpokládat, že obdobně v obecní samosprávě zůstali dřívější spolupracovníci patrimoniální správy. Do vínku počínající samosprávy byla dána změna v poštovní službě. Až do roku 1851 se z Doudleb chodilo na poštu do Rychnova. Od 1. května téhož roku již do Vamberka, kde byla zřízena nová poštovní stanice.

Zásadní změna ve správní organizaci byla spjata, jak jsme již dříve uvedli, s dalším podstatným opatřením, se zrušením poddanství a roboty. Ačkoliv robotní patent stanovil lhůtu pro zrušení roboty do jednoho roku, poddaní jej v život uváděli většinou bezprostředně nejen ukončením robotních prací, ale též nedbáním různých dalších povinností či zákazů. Ve Státním okresním archivu v RK se zachovaly listiny komise k vyvazování gruntů. Jedna z nich se týká „zadrželostí“, nedoplatků jednotlivých gruntů vůči dosavadní vrchnosti za dobu, po níž neplnily povinnosti před datem jejich zrušení. I když výše a příčiny nedoplatků mohou být zajímavé, důležitější v obsahu listiny je skutečnost, že uvádí celkovou robotní povinnost vyjmenovaných

usedlostí před zrušením roboty. Zároveň můžeme z rozsahu nedoplatků posoudit, jak dlouho neplnili poddaní robotní či další povinnosti.

Listina obsahuje seznam jednotlivých usedlostí a jejich majitelů „povinovaných“ robotou s koňmi i pěší. Z celkového počtu 173 domů (mimo 29 židovských) existujících v roce 1840 se na seznamu objevuje 51 majitelů domovních čísel (Doudleby 32, Vyhnánov 14, Příkazy 5) s uvedením potažní roboty s dvěma, třemi i čtyřmi koňmi a s robotou pěší. U 10 z nich je uvedena povinnost 156 dní s dvěma koňmi, u jednoho 130, 126, 20 a 10 dní. Se třemi koňmi měl jeden odpracovat 156 dní, se čtyřmi měl pracovat jeden 78, dva 62 dní. Menší povinnost se čtyřmi koňmi mělo ještě 8 usedlostí. Pěší byla silně diferencovaná. Nejvyšší byla 156 dní, další 130 a 104, 7 muselo odpracovat 78 dní, 3 po 52 dnech, 11 po 39, 2 po 26 a 14 po 13 dnech. U 15 s povinností práce s koňmi se družila, byť ne rozsáhlá, i práce pěší. Už tento výčet ukazuje, že robotní povinnost i na doudlebském panství nebyla něčím bezvýznamným. Nejzatíženější robotní povinností byli v Doudlebách obyvatelé tehdejších čp. 17, 20, 22, 23, 26, 30 a 38. Každý z nich měl s jedním párem koní odpracovat v roce 156 dnů a 13 dnů pěší roboty. Jen v pěší robotě bylo nejzatíženější čp. 16 se 104 a čp. 3, 4, 5, 6 se 78 dny. Ve Vyhnánově pak tehdejší čp. 31 se dvěma páry koní 78 dnů a 26 pěších, čp. 20 se třemi koňmi 156 dnů a 26 pěších, čp. 19 s jedním párem koní 126 dnů a 13 pěších. V pěší robotě čp. 13 130 dnů a čp. 14 78 dnů. V Příkazích čp. 7, 8, 11 s jedním párem koní 156 dnů a 13 pěších. Jen v pěší robotě pak čp. 10 156 dnů a čp. 12 78 dnů. Souhrnně s převedením na 1 pár koní činila robotní povinnost v Doudlebách 2456 dnů, pěší pak 1755 dnů. Popisná čísla odpovídají popisným číslům indikační skici a proto většinou i dnešním. Kromě roboty hradili majitelé domovních čísel ještě i jiné povinnosti. Ve školní kronice je zachyceno vyvazování školy, v němž škola byla oprávněným a majitel panství povinovaným.

Jestliže se zrušením povinností vyplývajících z poddanství souhlasili i političtí představitelé, pak v otázce způsobu provedení tomu tak nebylo. Byl prosazen způsob výkupu, který se výrazně projevil v dalším vývoji venkova. Oprávnění získali výkupem značné finanční obnosy, které jim v souvislosti s jistým pokrokem zemědělských prací umožnily přejít na kapitalistické velkostatkářské podnikání. U povinovaných k výrazné diferenciaci. Majitelé větších zemědělských

usedlostí se snáze s úhradami vypořádali a mohli též z části těžit z pokroku v zemědělské výrobě, zatímco drobným majitelům výkupem odňaté prostředky chyběly. *(pokračování příště)*

Jan Kaplan, kronikář

Ze ZUŠ F. I. Tůmy Kostelec nad Orlicí

O úspěchu Káti Kováčové v krajské soutěži v sólovém zpěvu jsme již psali, ale ještě připojuji informaci ze dne 15. dubna, kdy ve 14. ročníku pěvecké soutěže Novopacký slavíček dvě šikovné zpěvačky z naší ZUŠ zazářily tak, že obě holčičky Kateřina Kováčová a Nhung Cam Ngyen dostaly pozvání na slavnostní koncert vítězů na hradě Pecka.

Následují další slíbené informace z krajských soutěží základních uměleckých škol.

Na krajské přehlídce tanečních oborů v Jaroměři 20. 3. 2009 získala děvčata - Barbora Pápayová, Veronika Polednová, Pavlína Rykrová pod vedením paní učitelky Lenky Neubauerové Cenu za příjemný taneční projev za choreografii pod názvem Moje.

V krajském kole v Jičíně 17. 3. 2009 ze třídy pana učitele Roberta Hrušky se umístil **Martin Strouhal** na prvním místě a Jiří Láška na druhém.

Ve středu 18. 3. 2009 také v Jičíně získali první místa (vždy ve své kategorii) oba mladí saxofonisté od pana učitele Václava Klecandra – Barbora Čermáková a Štěpán Příbyl.

Ve středu 6. května proběhla pěvecká soutěž ve zpěvu národních písní - Hradecký slavík 2009, kde Kateřina Kováčová a Nhung Cam Ngyen získaly druhé místo a **Vlasta Hlaváčková** třetí.

Máme pro vás další pozvání a těšíme se, že je přijmete.

Ve dnech 23. a 25. 6. 2009 vás zveme na závěrečné koncerty žáků v sále ZUŠ a 24. 6. závěrečný sborový koncert na Rabštejně

Přijďte povzbudit talentované mládí!

Opočenska

Black Buřiňos

Doudleban

Vydává Městys Doudleby nad Orlicí, Dukelská 68, IČO 274 909. Telefon: 494 383 137
Publikace je registrována Ministerstvem kultury ČR pod značkou: MK ČR E 15586
Vydáváno 1x za 2 měsíce. Datum vydání: 17. 6. 2009

Divadlo Koráb